

Селезень О.М.

Ст.викладач. кафедри статистики, АГД та маркетингу
Сумський національний аграрний університет
м. Суми, Україна

СУЧАСНІ НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ КОНКУРЕНТОЗДАТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ АГРАРНОЇ СФЕРИ

Підприємства агропромислового комплексу виконують одну з найважливіших задач забезпечення населення якісними продуктами харчування, тобто товарами першої необхідності, які забезпечують життєдіяльність людини. Кожна країна формує своє агропромислове виробництво, виходячи з свого ресурсного потенціалу. Враховуючи кліматичні ризики, Україна має достатньо високий сільськогосподарський потенціал. По суті, на сьогоднішній день це одна із галузей, яка не припиняє свою виробничу діяльність і виробляє понад 35% валового внутрішнього продукту.

Кожне підприємство в продовж свого функціонування вирішує проблему забезпечення власної конкурентоспроможності. Конкурентні переваги господарюючого суб'єкта складаються з низки позитивних аспектів, які визначаються шляхом співставлення з певними показниками підприємств-конкурентів. Це процес абсолютно природній, адже в умовах ринкової економіки стратегія підвищення конкурентоздатності підприємств, зокрема підприємств АПК, зорієнтована на досягнення конкурентних переваг, які забезпечують підвищення середньогалузевого рівня доходів та завоювання стійких позицій на ринку. [1].

Задача підвищення конкурентоздатності підприємств аграрної сфери обумовлена необхідністю їх негайної реакції на зміни, коливання ринкового попиту, швидкої адаптації до змін затребуваної продукції, впровадження у виробництво результатів науково дослідної роботи.

Конкурентоздатність продовольчої продукції є результатом взаємодії комплексу факторів (рис.1). Ці фактори впливають не тільки на якість виробленої продукції, а і на фінансові результати, пов'язані із зміною абсолютної і відносної величини витрат на виробництво, прибутку, і як наслідок – на зміну рівня конкурентоздатності.

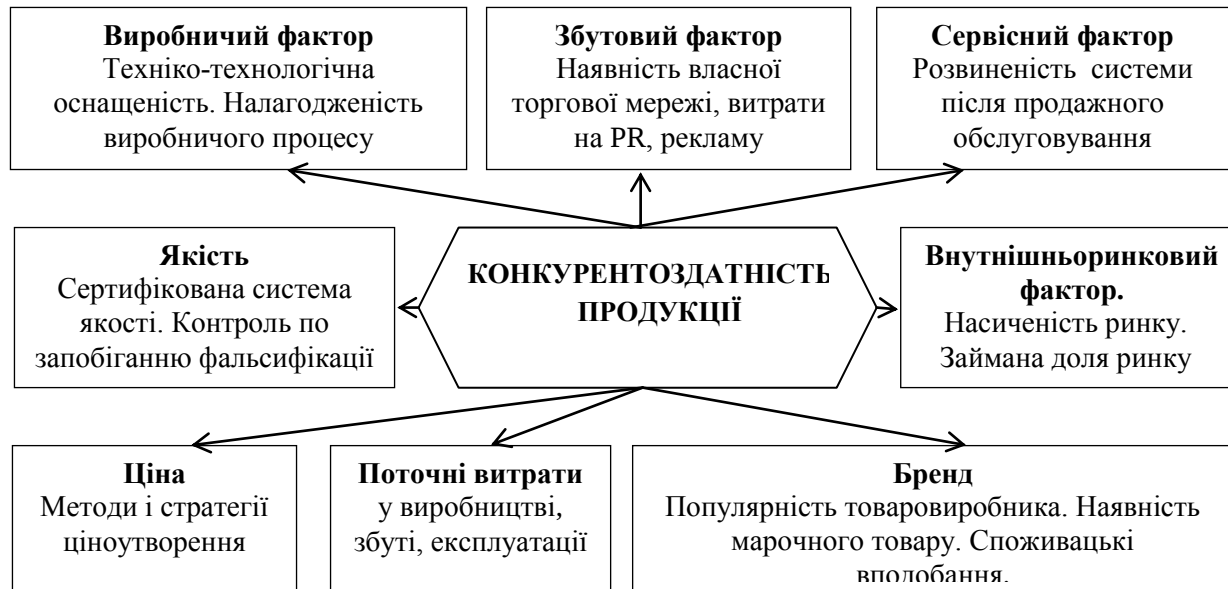

Рис.1. Фактори підвищення конкурентоздатності продукції підприємств аграрної сфери.

Механізм управління конкурентоздатністю продукції підприємств аграрної сфери базується на обов'язковій відповідності попиту споживачів, а також можливостям підприємства. Система управління застосовує наступні інструменти:

- Дослідницький (моніторинг запитів і попиту споживачів, аналіз товарів, цін конкурентів)
- Маркетинговий (розробка креативної пропозиції підприємства аграрної сфери з урахуванням їх виробничих потужностей та мети).

Відповідно, для забезпечення стійкої конкурентоздатності продукції доречно організація об'ємної і повномасштабної діяльності з урахуванням мікроекономічних факторів.

Механізм управління конкурентоздатністю підприємств аграрної сфери враховує мікро- і макроекономічні показники маркетингової сфери, зберігає і

максимізує стійкі конкурентні переваги підприємств в цілому, розробляє і впроваджує в господарську діяльність різні стратегії розвитку підприємства з перспективою підвищення його конкурентоздатності на ринку

Слід відмітити, що управління конкурентоздатністю не обмежується рамками окремого підприємства, охоплює і більш високі рівні організації економіки, зокрема галузевої. Посилює вимоги до конкурентоспроможності аграрних підприємств не менш важливий фактор — поглиблення інтеграційних відносин з європейськими країнами. У зв'язку з цим перед економічними суб'єктами виникла проблема виробництва продукції, яка повинна відповідати вимогам аграрного ринку Європи (якість сільськогосподарської продукції та безпечність за міжнародними стандартами і стабільність виробництва). [2].

Також для підвищення конкурентоздатності підприємств застосовують кластерний підхід. Основними задачами кластерів аграрної сфери можна назвати залучення до економіки регіону інвестицій, формування, розвиток і вдосконалення кадрового потенціалу шляхом перетворення професійної освіти, впровадження результатів науково дослідницької роботи, реформування і модернізацію існуючих виробництв. Підприємства – учасники організованого кластеру аграрної сфери – мають можливість залучати ресурси з метою реалізації сучасних міжнародних проектів, що дозволить підвищити конкурентоспроможність своїх підприємств.

Створення і ефективне функціонування підприємств аграрної сфери на базі кластерного підходу передбачає наявність сучасної високотехнологічної промислової зони для розміщення сільськогосподарських і промислових виробництв на території інфраструктури кластера із завданням виробництва конкурентоздатної сучасної продукції не тільки для внутрішнього, але і для зовнішнього ринку.

Але перспективи розвитку підприємств агропромислового розвитку на основі кластерного підходу на сучасному етапі оцінюються зовсім неоднозначно. З одного боку, наявність сприятливих умов для розвитку: потенціал ринку, зростання споживацької потреби, з іншого – наявність

економічних ризиків. Зазвичай, тут не обійтись без реформування і розвитку інноваційної діяльності кластера, починаючи від сучасного менеджменту і маркетингу, закінчуючи модернізацією технологічних процесів.

Для успішного ведення конкурентної боротьби та завоювання своєї ринкової «ніші» необхідно постійно проводити дослідження та аналізувати конкурентоспроможність аграрних підприємств упродовж усієї їхньої фінансово-господарської діяльності, що сприятиме своєчасному прийняттю рішень щодо змін у ній, зокрема в товарному асортименті, необхідності пошуку нових ринків збуту, системи управління підприємством.

Таким чином, обґрунтована необхідність максимізації конкурентних переваг підприємств аграрної сфери на ринку, особливо в сучасних економічних умовах. Впровадження і реалізація запропонованих методів підвищення конкурентоздатності сприятимуть стійкому розвитку як підприємств АПК, так і галузі в цілому.

Список використаних джерел

1. Гудзь О.Є., Степасюк О.С. Сучасний вимір конкурентоспроможності аграрної сфери: виклики та перспективи // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України / Серія Економіка, аграрний менеджмент та бізнес” / Редкол.: Д.О. Мельничук (відп. ред.) та ін. - К.: ВЦ НУБіПУ, 2010. – Вип. 154. – Частина 2 – 342 с. – С. 81-87.
2. Сітковська А. О. Конкурентоспроможність аграрних підприємств: стан і перспективи. // О.А. Сітковська / Економіка, фінанси, право. — 2012. — № 6. — С.6.